

**Viešoji įstaiga
"Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras"
2023 M. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO
AUDITORIAUS IŠVADA**

Registracijos Nr. CPO277595 / S-20/2023

**Audito užsakovas: Viešoji įstaiga "Pinigų plovimo prevencijos
kompetencijų centras"**

VILNIUS, 2024

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Viešosios įstaigos "Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras" dalininkams ir vadovybei

Nuomonė

Mes atlikome viešosios įstaigos „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro“ (toliau – Įstaiga) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų veiklos rezultatų ataskaita, aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įstaigos 2023 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus pagal LR finansų ministro įsakymą Nr. 1K-443 „Dėl finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. 1K-372 „Dėl Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių patvirtinimo“.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinti šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įstaigos pagal Tarptautinių apskaitos specialistų etikos standartų valdybos išleistą Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant tarptautinius nepriklausomumo standartus) (toliau – TASESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TASESV kodeksu.

Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Įstaigos veiklos ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvastyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, arba mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remdamiesi atliktu darbu pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Įstaigos veiklos ataskaitoje pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei veiklos ataskaita buvo parengta laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Įstaigos veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal LR finansų ministro įsakymą Nr. 1K-443 „Dėl finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. 1K-372 „Dėl Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių patvirtinimo“ ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Įstaigos gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Įstaigą ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Įstaigos finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Suprantame su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Įstaigos vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarome išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Įstaigos gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Įstaiga negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Auditorius Danius Stažinskas
Auditoriaus pažymėjimas Nr. 000496

UAB „Audito kokybė“
Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001470

Vilnius, Lietuva
2024 m. balandžio 12 d.

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
buhalterinės apskaitos ir finansinių
ataskaitų sudarymo ir pateikimo
taisyklių
2 priedas

(Finansinės būklės ataskaitos forma)
Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras, VŠĮ 305773609
(subjekto teisinė forma, pavadinimas, kodas)
Lukiškių g. 2 Vilnius LT-01108 Lietuva
(buveinė (adresas), registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys)

(teisinis statusas, jei subjektas likviduojamas, reorganizuojamas ar yra bankrutavęs)

Tvirtinimo žyma

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

PAGAL 2023-12-31 DUOMENIS

2024-04-12

(sudarymo data)

EUR				
Eil. Nr.	TURTAS	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
A.	ILGALAIKIS TURTAS		3686	7428
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		-	-
II.	MATERIALUSIS TURTAS	1	3686	7428
III.	FINANSINIS TURTAS		-	-
IV.	KITAS ILGALIKIS TURTAS		-	-
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		609327	34714
I.	ATSARGOS	2	148	828
II.	PER VIENUS METUS GAUTINOS SUMOS	3	287957	2073
III.	KITAS TRUMPALIKIS TURTAS	4	5153	4499
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	5	316069	27314
	TURTAS, IŠ VISO		613013	42142
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		14196	14196
I.	DALININKŲ KAPITALAS	6	570000	570000
II.	REZERVAI		-	-
III.	NELIEČIAMSI KAPITALAS		-	-
IV.	SUKAPTAS VEIKLOS REZULTATAS	11	(555804)	(555804)
D.	FINANSAVIMO SUMOS	7.2	572782	-
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		26035	27946
I.	ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		-	-
II.	TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	12	26035	27946
	NUOSAVAS KAPITALAS, FINANSAVIMO SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, IŠ VISO		613013	42142

Vadovas
(subjekto įstatuose nurodyto valdymo
organo nario pareigų pavadinimas)

Eglė Lukošienė
(vardas ir pavardė)

Apskaitos paslaugas teikianti UAB "ROBOLABS"

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
buhalterinės apskaitos ir finansinių
ataskaitų sudarymo ir pateikimo
taisyklių
3 priedas

(Veiklos rezultatų ataskaitos forma)
Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras, VŠĮ 305773609
(subjekto teisinė forma, pavadinimas, kodas)
Lukiškių g. 2 Vilnius LT-01108 Lietuva
(buveinė (adresas), registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys)

(teisinis statusas, jei subjektas likviduojamas, reorganizuojamas ar yra bankrutavęs)

(Tvirtinimo žyma)

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

PAGAL 2023-12-31 DUOMENIS
2024-04-12
(sudarymo data)

EUR

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	PAJAMOS		576 994	206 499
1.	PARDAVIMO PAJAMOS		-	-
2.	FINANSAVIMO PAJAMOS	7.1	576994	206473
3.	KITOS PAJAMOS	8	-	26
II.	SĄNAUDOS		(576 994)	(571 875)
	PREKIŲ, SUTEIKTŲ PASLAUGŲ SAVIKAINA IR KITOS			
1.	PARDAVIMO SĄNAUDOS		-	-
2.	VEIKLOS SĄNAUDOS	9	-575546	-563891
3.	KITOS SĄNAUDOS	10	-1448	-7984
	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-	(365 376)
III.	APMOKESTINIMĄ		-	(365 376)
IV.	PELNO MOKESTIS		-	-
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS		-	(365 376)

Vadovas
(subjekto įstatuose nurodyto valdymo organo
nario pareigų pavadinimas)

Eglė Lukošienė
(vardas, pavardė)

Apskaitos paslaugas teikianti UAB "ROBOLABS"

METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
(visos sumos yra eurai, jeigu nenurodyta kitaip)

VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“, įm. k. 305773609
Lukiškių g. 2 Vilnius LT-01108 Lietuva

2023 M. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS
RAŠTAS

I. BENDROJI INFORMACIJA

VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“ (toliau - įstaiga) yra viešoji įstaiga, įregistruota 2021 m. gegužės 20 d. Įstaigos registracijos Juridinių asmenų registre kodas 305773609. Galiojanti Įstaigos įstatų redakcija įregistruota Juridinių asmenų registre 2021 m. gegužės 20 d.

Įstaigos buveinės adresas yra Lukiškių g. 2 Vilnius LT-01108 Lietuva

Finansiniai Įstaigos metai sutampa su kalendoriniais metais.

Įstaigos vykdoma veikla: Kita pagalbinė finansinių paslaugų, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimą, veikla

Vidutinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą 2023 m. buvo 8 darbuotojai.

Apskaitos paslaugas teikia UAB "ROBOLABS", apskaitą tvarkantis asmuo Sandra Katauskaitė.

II. APSKAITOS POLITIKA

Bendrieji apskaitos principai

Metinės finansinės ataskaitos (toliau finansinės ataskaitos) sudarytos vadovaujantis Įstaigos, veiklos tęstinumo, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato, kaupimo, palyginimo, atsargumo, neutralumo bei turinio viršenybės prieš formą principais.

Finansinių ataskaitų forma

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal LR finansų ministro įsakymą Nr. 1K-443 „Dėl finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. 1K-372 „Dėl pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

Finansinių ataskaitų valiuta

Įstaigos finansinėse ataskaitose visos sumos yra pateiktos nacionaline LR valiuta – eurai.

Valiutinės operacijos Įstaigos apskaitoje registruojamos atsižvelgiant į Lietuvos Banko kiekvieną dieną nustatomą euro kursą kitų užsienio valiutų atžvilgiu.

Ilgalaikis nematerialusis turtas

Nematerialiajam turtui Įstaigoje priskiriamas neturintis materialios formos nepiniginis turtas, kuriuo Įstaiga disponuoja, kurį naudodama tikisi gauti tiesioginės ir (arba) netiesioginės ekonominės naudos ir kurio įsigijimo savikaina yra ne mažesnė už 300 Eur.

Pirminio pripažinimo metu nematerialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Balanse nematerialusis turtas pateikiamas likutine verte.

Ilgalaikis nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiogiai proporcingu amortizacijos skaičiavimo metodu. Nematerialiojo turto amortizacija priskiriama Įstaigos veiklos sąnaudoms.

	Naudingo tarnavimo laikas (metais)
Programinė įranga	3
Kitas nematerialusis turtas	4

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikiam materialiajam turtui Įstaigoje priskiriamas materialusis turtas, kuriuo Įstaiga savo rizika disponuoja, kuris teikia ekonominės naudos naudojamas ilgiau nei vienerius metus ir kurio įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti bei kurio įsigijimo savikaina yra ne mažesnė už 300 Eur.

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Finansinėse ataskaitose jis parodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir turto vertės sumažėjimą.

Ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo skaičiavimo metodą. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas priskiriamas Įstaigos veiklos sąnaudoms.

Ilgalaikio materialaus turto perleidimo rezultatas pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio kitos veiklos pelnu arba nuostoliu.

	Naudingo tarnavimo laikas (metais)
Pastatai ir statiniai	8-15
Transporto priemonės	6-10
Kiti įrenginiai, statiniai	8
Kompiuterinė technika, ryšių priemonės	3
Baldai	6
Kitas turtas	4

Ilgalaikis finansinis turtas

Ilgalaikiam finansiniam turtui Įstaigoje priskiriamos ilgalaikės investicijos į kitas įmones, suteiktos ilgalaikės paskolos, po vienerių metų gautinos sumos bei kitas finansinis turtas, kuris atitinka ilgalaikio turto apibrėžimą, išskyrus gautinų sumų ir suteiktų paskolų einamųjų metų dalį.

Kitas ilgalaikis turtas

Kitam ilgalaikiam turtui Įstaigoje priskiriamos išankstinės įmokos pagal nuomos ir panašias sutartis, kurios bus užskaitytos po vienerių metų nuo jų užregistravimo dienos arba po balanso sudarymo datos.

Atsargos

Atsargoms Įstaigoje priskiriamas trumpalaikis turtas (žaliavos, medžiagos ir komplektuojamieji gaminiai, nebaigta gamyba, pagaminta produkcija bei pirkto prekės, skirtos perparduoti), kurį Įstaiga sunaudoja pajamoms uždirbti per vienerius metus arba per vieną Įstaigos veiklos ciklą. Registruojant atsargas apskaitoje, jos įvertinamos įsigijimo savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų yra mažesnė ir atimant reikšmingus atsargų vertės sumažėjimo nuostolius. Pagamintos ir/ar parduotos produkcijos savikainą sudaro žaliavos, medžiagos, darbo apmokėjimo sąnaudos, gamybinių pastatų bei įrengimų nusidėvėjimas ir kitos su gamyba susijusios pridėtinės išlaidos.

Apskaičiuodama sunaudotų veikloje ar parduotų atsargų savikainą, Įstaiga taiko FIFO būdą (daroma prielaida, kad pirmiausiai sunaudojamos anksčiausiai įsigytos atsargos).

Gautinos sumos

Gautinos sumos apskaitoje registruojamos tikrąja verte (pradine sandorio verte). Sudarant finansines ataskaitas, gautinos sumos apskaitomos įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimą (nuostolį dėl vertės sumažėjimo).

Kitas trumpalaikis turtas

Įstaigos kito trumpalaikio turto straipsnyje parodomas trumpalaikis finansinis turtas bei kitas trumpalaikis turtas, kuris nebuvo parodytas kituose turto straipsniuose.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai banko sąskaitose bei kasoje įvairia valiuta.

Nuosavas kapitalas

Įstaigos nuosavam kapitalui priskiriama apmokėta įstatinio kapitalo dalis, akcijų priedai, privalomas ir kiti rezervai, nepaskirstytasis pelnas.

Mokėtinos sumos

Pirmą kartą pripažindama įsipareigojimą, Įstaiga jį įvertina savikaina. Sudarant finansines ataskaitas, mokėtinos sumos apskaitomos tikrąja verte arba amortizuota savikaina, o skirtumas tarp savikainos ir tikrosios vertės arba amortizuotos savikainos įtraukiamas į laikotarpio pelną arba nuostolius. Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki finansinių ataskaitų patvirtinimo datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas balanso dieną pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitoje pripažįstami tada, kai dėl praeities įvykio Įstaiga turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Sudarant finansines ataskaitas, atidėjiniai yra koreguojami taip, kad atspindėtų tiksliausią įvertinimą balanso sudarymo datai.

Pelno mokestis

Įstaigai pelno mokesčio tarifas už 2023 m. netaikomas. Mokestinius nuostolius, išskyrus nuostolius dėl vertybinių popierių perleidimo, galima perkelti neribotą laikotarpį, tačiau toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Įstaiga nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė. Nuostoliai dėl vertybinių popierių perleidimo perkeliama ne ilgiau kaip penkerius metus.

Pajamos

Pajamos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, t.y. apskaitoje registruojamos tada, kai jos uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą. Pajamos registruojamos, kai tikimasi gauti su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pajamos Įstaigoje įvertinamos tikrąją verte, atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas bei įvertinus parduotų prekių grąžinimą ir nukainojimą. Pajamos pardavus prekes pripažįstamos pristačius prekes ir perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą.

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, nebent yra abejonių dėl jų gavimo.

Sąnaudos

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo bei palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Kai per ataskaitinį laikotarpį patirtų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos ateinančiais laikotarpiais neuždirbs pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Veiklos sąnaudos parodo per ataskaitinį laikotarpį patirtas išlaidas, susijusias su tipine Įstaigos veikla.

Valiutiniai straipsniai

Sandoriai, sudaryti užsienio valiuta, apskaitomi pagal sandorio sudarymo dieną galiojusį oficialų euro ir užsienio valiutos keitimo kursą. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje valiutiniai likučiai perkainojami pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos oficialų euro ir užsienio valiutos keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai, susidarę pasikeitus užsienio valiutų kursams, apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai finansinėje atskaitomybėje nėra pripažįstami. Jie aprašomi aiškinamajame rašte, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėje atskaitomybėje nėra pripažįstamas. Jis aprašomas aiškinamajame rašte, išskyrus tuos atvejus, kai yra tikimybė, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

Klaidų taisymas

Praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinių ataskaitų klaidos pastebėtos ataskaitiniu laikotarpiu taisomos einamojo laikotarpio finansinėse ataskaitose. Klaidos taisymas įtraukiamas į tą pačią veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo padaryta klaida. Kai kuriais atvejais klaidos gali daryti tokį didelį poveikį praėjusio ar kelių ankstesnių laikotarpių finansinėse ataskaitose, kad tų laikotarpių finansinės ataskaitos teisingai neatspindi Įstaigos finansinės būklės ir veiklos rezultatų. Tokios klaidos laikomos esminėmis. Taisant esmines ankstesnių laikotarpių klaidas, reikia taikyti retrospektyvinį būdą, nebent būtų neįmanoma tiksliai įvertinti esminės klaidos poveikio ankstesnių laikotarpių finansinei atskaitomybei. Šiuo atveju taikomas perspektyvinis būdas. Ankstesniam laikotarpiui priklausančios esminės klaidos ištaisymo suma turi būti pateikta ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose koreguojant nepaskirstytojo veiklos rezultato likutį, buvusį ataskaitinio laikotarpio pradžioje. Kartu turi būti koreguojama ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų lyginamoji informacija. Jei lyginamosios informacijos pateikti negalima, tai turi būti nurodyta aiškinamajame rašte.

Pobalansiniai įvykiai

Pobalansiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Įstaigos padėtį balanso sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Pobalansiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, jei tai reikšminga, yra aprašomi pastabose.

III. METINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

1. Ilgalaikis turtas

	2023	2022
Ilgalaikio turto vertė:	3686	7428

2. Atsargos ir išankstiniai apmokėjimai

	2023	2022
Sukauptų atsargų ir išankstinių apmokėjimų:	148	828

3. Per vienerius metus gautinos sumos

	2023	2022
Gautinos sumos:		
Pirkėjų skolos:	287957	0
Kitos gautinos sumos:	0	2073
Viso:	287957	2073

4. Kitas trumpalaikis turtas

	2023	2022
Darbuotojų draudimas:	4667	4200
Kita:	486	299
Viso:	5153	4499

5. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2023	2022
Išstaigos pinigų sumas sudarė:	316069	27314

Išstaiga 2023 m. gruodžio 31 d. neturėjo pinigų, kurių naudojimas apribotas ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui.

6. Dalininkų kapitalas

	2023	2022
Išstaigos dalininkų kapitalą sudarė:		
Lietuvos bankas	142500	142500
Lietuvos Respublikos valstybei atstovaujanti Finansų ministerija	30000	30000
AB SEB bankas	84205	84205
AB Swedbank	94670	94670
AB Šiaulių bankas	41534	41534
Luminor bank AS Lietuvos skyrius	67656	67656
UAB Medicinos bankas	27014	27014
UAB Revolut Bank	25067	25067
AS Citadele bankas	28312	28312
OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas	29042	29042
	570000	570000

7.1 Finansavimo pajamos

	2023	2022
Lietuvos bankas		50178
AB SEB bankas		29361
AB Swedbank		39695
AB Šiaulių bankas		16484
Luminor bank AS Lietuvos skyrius		21839
UAB Medicinos bankas		10144
UAB Revolut Bank		10928
AS Citadele bankas		10672
OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas		11410
Mykolo Romerio Universitetas	26844	5762
Panaudotas dalininkų finansavimas per 2023 metus	550150	
	<u>576994</u>	<u>206473</u>

Papildoma informacija apie įstaigos gautą ir panaudotą finansavimą pateikiama prieduose: 4 - 7 priedas.

7.2 Finansavimo sumos

	2023	2022
Nepanaudotas gautas finansavimas	<u>572782</u>	<u>0</u>

Papildoma informacija apie įstaigos gautą ir panaudotą finansavimą pateikiama prieduose: 4 - 7 priedas.

8. Kitos pajamos

	2023	2022
Valiutų kursų įtaka	<u>0</u>	<u>26</u>

9. Veiklos sąnaudos

	2023	2022
Nuomos sąnaudos	30714	32191
Darbo užmokesčio sąnaudos	436497	393888
Kita	108335	137812
	<u>575546</u>	<u>563891</u>

10. Kitos sąnaudos

	2023	2022
Neatskaitomas PVM	109	506
Kita	1339	7478
	<u>1448</u>	<u>7984</u>

11. Sukauptas veiklos rezultatas

	2023	2022
Įstaigos veiklos rezultatą sudarė:	<u>-555804</u>	<u>-555804</u>

12. Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai

Įstaigos per vienerius metus mokėtinas sumas ir įsipareigojimus sudarė:

	2023	2022
Finansinės skolos kredito institucijoms	0	0
Skolos tiekėjams	7462	7957
Gauti išankstiniai apmokėjimai	0	0
Pelno mokesčio įsipareigojimai	0	0
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	18573	19989
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	0	0
Skoliniai įsipareigojimai	0	0
Viso:	<u>26035</u>	<u>27946</u>

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas

2023 m. gruodžio 31 d. teisminių ginčų Įstaiga neturėjo.

Pobalansiniai įvykiai

Reikšmingų kitų įvykių, kurių neatskleidimas gali turėti reikšmingą įtaką Įstaigos finansinių ataskaitų vartotojų galimybei priimti sprendimus, po finansinių ataskaitų sudarymo datos nebuvo.

VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“
vadovas

Eglė Lukošienė

2024-04-12

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
buhalterinės apskaitos ir finansinių
ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklių
4 priedas

(Informacijos apie per ataskaitinį laikotarpį gautą paramą forma)

PER ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ GAUTA PARAMA

(eurais)

Eilės Nr.	Gautos paramos teikėjas		Gautos paramos dalykas					
	Pavadinimas	Kodas, buveinė (adresas)	Pinigais	Turtu, išskyrus pinigus	Paslaugomis	Turto panauda	Savanorių darbu**	
							Eur	Valandos
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
1.1.								
1.2.								
2.	Užsienio valstybių juridiniai asmenys							
2.1.								
2.2.								
3.	Fiziniai asmenys* ir anonimai	X						
4.	Gyventojai, skyrę gyventojų pajamų mokesčio dalį	X		X	X	X	X	
5.	Iš viso	X						

* Fizinį asmenų duomenys neatskleidžiami.

** Jei nėra galimybės įvertinti pinigine išraiška, gali būti nurodytos savanorių dirbtos valandos, apie tai nurodant pastaboje.

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų
sudarymo ir pateikimo taisyklių
5 priedas

(Informacijos apie gautos paramos pasikeitimą, įskaitant jos panaudojimą, per ataskaitinį laikotarpį forma)

GAUTOS PARAMOS PASIKEITIMAS, ĮSKAITANT JOS PANAUDOJIMĄ, PER ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ

(eurais)

Eilės Nr.	Paramos dalykas	Likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Gauta per ataskaitinį laikotarpį	Pergrupavimas*	Panaudota per ataskaitinį laikotarpį		Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
					Iš viso	Iš jų saviems tikslams	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pinigai						
2.	Turtas, išskyrus pinigus						
3.	Parama, panaudota neliečiamajam kapitalui formuoti	X	X		X	X	X
4.	Iš viso						

* Pinigais gauta parama panaudota ilgalaikiam turtui įsigyti ar neliečiamajam kapitalui formuoti arba parduotas kaip parama gautas turtas, išskyrus pinigus.

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
būhalterinės apskaitos ir finansinių
ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklių
6 priedas

(Informacijos apie per ataskaitinį laikotarpį suteiktą labdarą ir paramą pateikimo forma)

PER ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ SUTEIKTA LABDARA IR PARAMA

(eurais)

Eilės Nr.	Suteiktos labdaros, paramos gavėjas		Suteiktos labdaros, paramos dalykas			
	Pavadinimas	Kodas, buveinė (adresas)	Pinigais	Turtu, išskyrus pinigus	Paslaugomis**	Turto panauda***
1	2	3	4	5	6	7
1.	Juridiniai asmenys					
1.1.						
1.2.						
2.	Fiziniai asmenys*	X				
3.	Iš viso	X				

* Fizinį asmenų duomenys neatskleidžiami.

** Nurodoma suteiktų paslaugų savikaina.

*** Rodoma, kai subjektas perduoda kitiems asmenims naudoti turtą pagal panaudos sutartį, neatsižvelgdamas į tai, kokiomis teisėmis jis pats valdo šį turtą (nuosavybės,

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų
buhalterinės apskaitos ir finansinių
ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisyklių

7 priedas

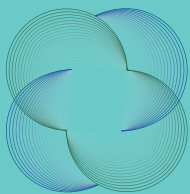
(Informacijos apie tikslinio finansavimo sumų pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį forma)

TIKSLINIO FINANSAVIMO SUMŲ PASIKEITIMAS PER ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ

(eurais)

Eilės Nr.	Tikslinio finansavimo sumų šaltinis	Likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Gauta per ataskaitinį laikotarpį	Panaudota per ataskaitinį laikotarpį	Gautinų sumų pasikeitimas	Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
1	2	3	4	5	6	7
1.	Valstybės biudžetas					
2.	Savivaldybių biudžetai					
3.	Kiti šaltiniai	0	1149776	576994		572782
4.	Iš viso	-	1149776	576994	-	572782

Gautos finansavimo sumos per 2023 metus:	Suma
Akciju sabiedriba "Citadele banka" Lietuvos filialas	31476
Lietuvos bankas	287500
Luminor Bank AS Lietuvos skyrius	118421
Medicinos bankas, UAB	57576
OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas	65009
Revolut Bank, UAB	126757
SEB bankas, AB	155156
Šiaulių bankas, AB	88703
„Swedbank“, AB	192334
Mykolo Romerio Universitetas	26844
Viso	1149776



**Pinigų plovimo prevencijos
kompetencijų centras**

Metinė ataskaita

2023 m.

Turinys

1. Metinė apžvalga	3
1.1. Vadovo žodis	3
1.2. Trečiųjų metų pasiekimai skaičiais	5
1.3. Misija, vizija ir vertybės	6
1.4. Centro pagrindiniai tikslai	7
2. Strateginės veiklos kryptys	8
3. Strateginių tikslų įgyvendinimas ir veiklos efektyvumas	9
3.1. Partnerystė	9
3.2. Švietimas / edukacija	10
3.3. Analitika ir Pažanga	14
3.4. Inovacijos ir Technologijos	15
4. Centro valdymas ir struktūra	16
4.1. Dalininkų struktūra	16
4.2. Darbo grupės	16
5. Centro finansavimo modelis	17
5.1. 2023 m. Centro biudžeto ir išlaidų ataskaita	17
5.2. Dalininkų įnašai 2021–2023 m., tūkst. Eur	17
6. Žvilgsnis į ateitį	18

1. Metinė apžvalga



Eglė Lukošienė,

VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“ direktorė

1.1. Vadovo žodis

2023-ieji tapo metais, kai supratome, kad sulig karu Ukrainoje 2022 m. stojusi realybė yra naujoji, kurioje susitelkimas, tarpusavio bendradarbiavimas ir partnerystė tampa raktinėmis vertybėmis. Metinė mūsų konferencija „On the Frontline of New Reality“ sutelkė viešojo ir privataus sektoriaus ekspertus iš Lietuvos ir užsienio, kad dar kartą prisimintume, jog pinigų plovimo prevencijos specialistai, užtikrindami tarptautinių sankcijų įgyvendinimą, svariai prisideda prie finansinės sistemos saugumo ir karo agresorių – rusijos ir baltarusijos silpninimo.

2023-aisiais nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu tęsėme anksčiau pradėtus darbus, kurie tapo dar svarbesniais pasikeitus geopolitinei situacijai. Pasitelkdami jau turimą įdirbį, ekspertines žinias, mūsų koordinuojamose taktinio bendradarbiavimo darbo grupėse siekėme sudaryti galimybes finansų rinkos dalyviams ir viešojo sektoriaus ekspertams plėsti turimas žinias, gilinti jau įgytas kompetencijas. Reguliarūs susitikimai užtikrino aktyvias diskusijas aktualiais sankcijų įgyvendinimo, sukčiavimo ir pinigų plovimo prevencijos klausimais. Dalindamiesi naujausia informacija, skirtinga gerąja praktika ir įžvalgomis galime visapusiškiau įvertinti, kokie turėtų būti tiksliniai pinigų plovimo prevenciją tobulinantys sprendimai.

Bendram darbui telkėme ne tik Lietuvos pinigų plovimo prevencijos bendruomenę, tačiau siekėme išlikti patikimais partneriais užsienio organizacijoms. 2023 m. tęsėme pirmininkavimą kartu su partneriais Europos Sąjungos teisėsaugos agentūros (Europol) Finansinės žvalgybos viešojo ir privataus sektorių partnerystės (EFIPPP) Sankcijų vengimo (Circumvention of Sanctions – angl.) darbo grupėje, kuri parengė ir patvirtino Sankcijų vengimo tipologijų ataskaitą.

Be kita ko, toliau vystėme ryšius su tarptautine organizacija – Karališkuoju jungtinių paslaugų institutu (angl. Royal United Services Institute, toliau – RUSI) bei dalyvavome Sankcijų ir neteisėto finansavimo stebėsenos ir analizės tinklo projekte (angl. Sanctions and Illicit Finance Monitoring and Analysis Network, toliau – SIFMANet).

Ekspertinės viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės šalies viduje bei tarptautiniu mastu dėka sujungėme gerąsias patirtis sankcijų įgyvendinimo srityje ir kartu su partneriais parengėme Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo gaires, kurios sankcijų režimų įgyvendinimą gali padėti tobulinti ne tik finansų įstaigoms, tačiau ir visai verslo bendruomenei.

Bendradarbiaudami tiek su finansų rinkos dalyviais, tiek su viešojo sektoriaus ekspertais, girdime ir suprantame, kaip svarbu žinias nuolat atnaujinti. Atsižvelgdami į rinkos poreikius, 2023 m. atvirus ir visiems prieinamus nuotolinius mokymus rengėme pagrindinį dėmesį skirdami temų aktualumui ir lektorių profesionalumui.

Kartu ir toliau siekėme didinti pinigų plovimo prevencijos specialistų gretas Lietuvoje. Karas, tobulėjantys finansiniai nusikaltėliai, sudėtingėjančios jų veiklos schemos ir įrankiai įpareigoja stiprinti pinigų plovimo prevenciją. 2023 m. ne tik tęsėme 2022 m. startavusią, kartu su Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Mykolo Romerio universitetu parengtą Specializuotą pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos kompetencijų sertifikavimo programą, bet ir ją praplėtėme. Šalia dviejų kontaktinių grupių startavo nuotolinio mokymo grupė, kurios dėka sudarėme galimybes šių kompetencijų siekti gyvenantiems ne tik Vilniuje, bet ir kituose Lietuvos miestuose.

Esminiuose darbuose mus lydėjo partneriai – viešojo ir privataus sektoriaus ekspertai, su kuriais kartu kuriame saugesnę Lietuvos finansinę sistemą.

1.2. Trečiųjų metų pasiekimai skaičiais

Trečiaisiais veiklos metais VšĮ „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“ (toliau – Centras) tapo patikimu partneriu ugdant specialistų kompetencijas, formuojat gerąją sankcijų įgyvendinimo praktiką bei didinat visuomenės švietimą sukčiavimo prevencijos srityje. Nuosekliai tęsdami pradėtus darbus, skatinome pasitikėjimu grįstą viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą.

Pasiekimai:

37 Suorganizuoti taktinio bendradarbiavimo grupės posėdžiai	7 Suorganizuoti nuotoliniai mokymai viešojo ir privataus sektorių atstovams	3 Surengtos tikslinės dirbtuvės finansų įstaigų atstovams	4 Suorganizuoti specializuoti mokymai skirti policijos pareigūnams, kredito unijų ir azartinius lošimus ir loterijas organizuojančių bendrovių darbuotojams
9058 Centro organizuotuose nuotoliniuose mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	1291 Vidutiniškai nuotoliniuose mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius	1479 Dalyvių lankomiausiuose nuotoliniuose mokymuose skaičius	
4,5 (iš 5) Vidutinis mokymų įvertinimas	202 Asmenys baigę Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sertifikavimo programą	420 Centras paminėtas viešojoje erdvėje	2 Visuomenės nuomonės tyrimai sukčiavimo prevencijos tema
2 Visuomenės informavimo kampanijos sukčiavimo prevencijos tema	2 Parengti teisiniai dokumentai suteikiantys galimybę kitiems finansų rinkos dalyviams įsitraukti į Centro veiklą	1 Suorganizuota kasmetinė tarptautinė konferencija	1500 Asmenų dalyvavo kasmetinėje tarptautinėje konferencijoje

1.3. Misija, vizija ir vertybės

Centro **MISIJA** – stiprinti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sistemą bei šalies tarptautinę reputaciją, sutelkiant dėmesį į bendradarbiavimo, švietimo bei pažangios, skaidrios ir atviros finansų sistemos svarbą.

Centro **VIZIJA** – tai inovatyvus, pažangus ir lyderystę skatinantis kompetencijų centras, paremtas viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimu.

Centro **VERTYBĖS**:

- **PARTNERYSTĖ:** bendradarbiavimas yra mūsų veiklos pamatas, kartu mes esame stipresni, bendri tikslai ir abipusė parama lemia mūsų sėkmę.
- **PATIKIMUMAS:** keliame sau aukščiausius veiklos standartus, esame principingi ir sąžiningi, kuriame ilgalaikiu pasitikėjimu grįstą bendradarbiavimą.
- **PAŽANGA:** kasdien tobuliname savo veiklos procesus, nuolat mokomės ir esame pasiruošę naujoms galimybėms.
- **LANKSTUMAS:** esame drąsūs ir atviri pokyčiams, gebame greitai ir laiku reaguoti į išskylančius iššūkius.

1.4. Centro pagrindiniai tikslai

Apie Centrą

2021 m. gegužės 17 d. veiklą pradėjęs Centras yra pirmoji Europoje viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, veikianti kaip atskira institucija, aktyviai pasitelkdamą teisėsaugos, priežiūros, kitų valstybės institucijų bei privačiojo sektoriaus atstovų patirtį, žinias ir kompetencijas, kad Lietuvos finansų sistemos saugumas ir atsparumas būtų stiprinamas kiekvieną dieną.

Pažymėtina, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė visame pasaulyje vis labiau pripažįstama kaip vienas iš veiksmingiausių būdų kovoti su finansiniais nusikaltimais ir teroristų finansavimu¹. Tokio pobūdžio partnerystės, vienijamos bendro tikslo, tarpusavio pasitikėjimo bei noro tobulinti žinias ir stiprinti gebėjimus, garantuoja veiksmingą ir koordinuotą kovą su finansiniais nusikaltimais.

Vienas iš esminių Centro sėkmės ir veiksmingumo komponentų yra viešojo ir privačiojo sektorių atstovų – mūsų kasdienių partnerių – tarpusavio pasitikėjimo kūrimas ir jo palaikymas. Centro veikloje dalyvaujančių viešojo ir privačiojo sektorių atstovų tarpusavio pasitikėjimas grindžiamas bendru ketinimu ir įsipareigojimu dalytis informacija, žiniomis bei kompetencijomis. Pripažindami, kad viešojo ir privačiojo sektorių dalyvių sąveika keitimosi informacija kontekste kartais gali apriboti produktyvų bendradarbiavimą, viešojo ir privačiojo sektorių atstovai aktyviai remia Centro pastangas stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija, identifikuojant būsimų sprendimų poreikį teisės, duomenų apsaugos ir kitose srityse tam, jog dalijimasis informacija tarp viešojo ir privačiojo sektorių vyktų sklandžiai ir laiku.

Centro veiklos pagrindu sutelktos viešojo ir privačiojo sektorių pajėgos užtikrina Lietuvos finansų sistemos atsparumą ir saugo ją nuo panaudojimo su pinigų plovimu, teroristų finansavimu ir sukčiavimu susijusioms nusikalstamoms veikoms.

Centras siekia:

- BŪTI finansinių nusikaltimų prevencijos kompetencijų centru, padedančiu formuoti prevencijos standartus ir metodus bei plėtoti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą;
- SUDARYTI SĄLYGAS dalytis informacija tarp viešojo ir privačiojo sektorių realiuoju laiku, užtikrinant, kad informacija saugiai pasieks tinkamus asmenis ir (arba) informacija bus galima pasinaudoti jos prireikus;
- UGDYTI viešojo ir privačiojo sektorių suvokimą apie rizikas, kylančias iš vyraujančių finansinių nusikaltimų tendencijų ir tipologijų;
- KURTI abipusiu pasitikėjimu pagrįstą proaktyvių prevencinių priemonių, nukreiptų prieš finansinius nusikaltimus, įgyvendinimą;
- Taikant naujas technologijas ir novatoriškus būdus, GERINTI viešojo ir privačiojo sektorių gebėjimą laiku aptikti ir užkardyti su finansiniais nusikaltimais susijusią nusikalstamą veiką.

¹ Speech by FATF President at 2020 Chairmanship OSCE-Wide Counter-Terrorism Conference, Documents – Financial Action Task Force (FATF) (fatf-gafi.org).

2. Strateginės veiklos kryptys

Centro dalininkai ir komanda, atsižvelgdami į Centro misiją ir viziją bei remdamiesi įstaigos vertybėmis, nustatė trejų metų (2021–2024 m.) strategines veiklos kryptis ir kiekvienos veiklos krypties tikslus. Centro strateginės veiklos kryptys yra šios:

■ **Partnerystė.** Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė užtikrina veiksmingą ir laiku pateikiamą kolektyvinį atsaką į finansinių nusikaltimų keliamas grėsmes. Todėl numatome:

- stiprinti bendradarbiavimą su valstybinėmis ir teisėsaugos institucijomis;
- gerinti viešojo ir privačiojo sektorių subjektų bendradarbiavimą;
- didinti į Centro veiklą įtraukiamų finansų ir ne finansų sektorių dalyvių skaičių ir skatinti tvarią Centro plėtrą;
- stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą.

■ **Švietimas / edukacija.** Kompetentingi viešojo ir privačiojo sektorių darbuotojai bei tinkamai informuota ir išsilavinusi visuomenė – stiprios ir atsparios Lietuvos finansų sistemos pagrindas. Todėl numatome:

- ugdyti viešojo ir privačiojo sektorių subjektų bei jų darbuotojų kompetenciją pinigų plovimo/teroristų finansavimo (toliau – PP/TF) prevencijos srityje;
- didinti privačiojo sektoriaus specialistų, atsakingų už PP/TF prevencijos funkcijos įgyvendinimą, kompetencijas ir žinias;
- informuoti ir šviesti visuomenę apie vyraujančias finansinių nusikaltimų tendencijas, stiprinant visuomenės atsparumą, kad netaptų finansinių nusikaltėlių aukomis.

■ **Inovacijos.** Sparčiai besikeičianti nusikalstamumo aplinka ir finansinių nusikaltėlių taikomos vis išmanesnės priemonės reikalauja novatoriškų ir inovatyvių sprendimų, siekiant identifikuoti veikas, kurios galbūt yra neteisėtos, ir su jomis susijusius požymius. Todėl numatome:

- kurti ir administruoti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija PP/TF prevencijos srityje platformą;
- plėtoti technologines priemones, skirtas veiksmingiau kovoti su finansiniais nusikaltimais;
- kurti ir stiprinti pažangių duomenų analitikos priemonių naudojimą, analizuojant dažniausiai pasitaikančias PP/TF atvejų schemas ir užtikrinant viešojo ir privačiojo sektorių greitą prieigą prie struktūrizuotos informacijos apie nusikaltimų tipologijas.

■ **Pažanga.** Veiksminga finansinių nusikaltimų prevencija neįsivaizduojama be vieno rizikų suvokimo ir reikiamais įgaliojimais aprūpintos bei pažangios teisinės sistemos, tinkamos pasiekti prevencijos tikslus ir proporcingos keliamoms grėsmėms. Todėl numatome:

- užtikrinti, kad Lietuvos teisinė sistema būtų tinkama pasiekti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo tikslus;
- tobulinti nacionalinę PP/TF prevencijos sistemą;
- stiprinti viešojo ir privačiojo sektorių suvokimą apie finansinių nusikaltimų keliamas grėsmes.

3. Strateginių tikslų įgyvendinimas ir veiklos efektyvumas

Centro veiklos efektyvumas parodo, kaip Centras įvykdė 2023 metais užsibrėžtus tikslus ir iškeltus uždavinius, kaip Centras siekė ilgalaikių tikslų ir koks yra Centro socialinis ir ekonominis poveikis. Centro tikslai ir strateginės kryptys nustatytos atitinkamai šios ataskaitos 1.4 dalyje ir 2 skyriuje.

3.1. Partnerystė

■ Strateginis bendradarbiavimas

Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš esminių Centro tikslų yra gerinti viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą, siekiant įtraukti visus finansų rinkos dalyvius, norinčius prisijungti prie Centro veiklos, 2022 metais Centras parengė ir dalininkams pristatė kitų finansų rinkos dalyvių įtraukimo į Centro veiklą galimybių studiją. Remiantis parengta galimybių studija, 2023 metais buvo parengti Centro įstatų keitimo ir Bendradarbiavimo sutarties su finansų rinkos dalyviais projektai, suteikiantys galimybę kitiems finansų rinkos dalyviams įsitraukti į Centro veiklą bei reglamentuojantys kitų finansų rinkos dalyvių dalyvavimo Centro veikloje teises ir pareigas. Planuojama, kad 2024 metais kitų finansų rinkos dalyvių įsitraukimas į Centro veiklą vyks palaipsniui, siekiant užtikrinti Centro koordinuojamų darbo grupių veiklos efektyvumą. Prie Centro galės prisijungti Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje nurodyti Lietuvos banko prižiūrimi finansų rinkos dalyviai, kurie 3 metus ir ilgiau turi Lietuvos banko išduotą licenciją arba 3 metus ir ilgiau yra įtraukti į Lietuvos banko Nacionalinių plėtros įstaigų sąrašą.

2023 metais Centras institucijų prašymu, teikė ekspertinę nuomonę dėl Europos Komisijos pateiktų teisėkūros iniciatyvų dėl skaitmeninio euro išleidimo ir tolesnės prieigos prie grynųjų pinigų (euro banknotų ir monetų) užtikrinimo bei Europos Komisijos pateiktų teisėkūros iniciatyvų dėl antrosios mokėjimų direktyvos (ES) 2015/2366 pakeitimo, taip pat, esant poreikiui ir pagal kompetenciją, konsultavo institucijas kitų teisės aktų tobulinimo klausimais.

2023 metais Centras kartu su partneriais

parengė Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo gaires, kurios sankcijų režimų įgyvendinimą gali padėti tobulinti ne tik finansų įstaigoms, tačiau ir visai verslo bendruomenei. Centras toliau sėkmingai dalyvavo darbo grupės, siekiančios įgyvendinti Europos Tarybos Ekspertų komiteto dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu (MONEYVAL) parengtas rekomendacijas Lietuvai, veikloje.

Centras taip pat plėtė partnerių ratą Lietuvoje – buvo sudaryta nauja bendradarbiavimo sutartis su Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Dvišaliu susitarimu siekiama užtikrinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir susijusių rizikų valdymą azartinių lošimų ir loterijų organizavimo sektoriuje.

■ Tarptautinis bendradarbiavimas

Nuo 2022 metų Centras tapo Europol EFIPPP grupės nariu. Centras nuo 2022 metų taip pat kartu su partneriais pirmininkauja Sankcijų vengimo darbo grupei, kuri 2023 metais patvirtino ir išleido Sankcijų vengimo tipologijų ataskaitą, kurioje pateikiami rizikos indikatoriai bei sankcijų vengimo atvejų analizė. 2023 metais Centro atstovai dalyvavo trijose EFIPPP plenarinėse sesijose, kuriose Centro atstovas – Sankcijų vengimo darbo grupės pirmininkas pristatė grupės darbo rezultatus EFIPPP plenarinės sesijos dalyviams.

2023 m. vyko RUSI projekto SIFMANet susitikimas, kurio metu Centras dalinosi įžvalgomis ir gerąja praktika dėl sankcijų įgyvendinimo su ES šalių viešojo ir privataus sektorių atstovais. Po šio susitikimo SIFMANet darbo grupė parengė rekomendacijas kuriant veiksmingas sankcijas nacionaliniu lygmeniu ES valstybėse narėse bei tarptautinei kovai su jų apėjimu, kurios buvo išverstos į 6 kalbas, įskaitant ir lietuvių. 2023 metais Centro atstovai dalyvavo septyniuose SIFMANet darbo grupės susitikimuose, kurių metu sankcijų įgyvendinimo ekspertai dalinosi aktualia informacija dėl efektyvaus sankcijų įgyvendinimo.

Centras 2023 metais aktyviai dalyvavo tarptautinėse konferencijose, kuriose dalinosi gerosiomis praktikomis. Centro atstovai dalyvavo: RUSI organizuojamame Šiaurės-Baltijos valstybių simpoziume „Bendradarbiavimas, kovojant su ekonominiais nusikaltimais“, kuriame Centro atstovai pristatė Centro veiklą bei diskutavo dėl privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės svarbos, kovojant su ekonominiais nusikaltimais; „Amlyze“ kartu su partneriais organizuotoje konferencijoje „Finansinių nusikaltimų kovotojai 2023“, kurioje Centro atstovas dalyvavo diskusijoje, aptariant naują mokėjimo paslaugų direktyvą; Centro atstovas dalyvavo „Lexis Nexis Risk Solutions“ Rygoje organizuotoje konferencijoje „Risk Ready Summit“, skirtoje finansinių nusikaltimų ir sukčiavimo prevencijai; Centro atstovas ProMoney organizuotos konferencijos, skirtos kovai su sukčiavimu – „Sukčiavimo prevencija skaitmeniname pasaulyje“, diskusijos metu aptarė reglamentavimo pokyčius sukčiavimo prevencijos srityje.

2023 metais Centras kartu su Lietuvos banku organizavo kasmetinę konferenciją „On the Frontline of New Reality“. Konferencija subūrė 1,5 tūkst. skirtinguose sektoriuose dirbančių pinigų plovimo prevencijos specialistų iš Baltijos šalių. Konferencijos metu daugiau kaip 20 Lietuvos ir užsienio šalių politikos formuotojų, finansinių įstaigų priežiūros, bankininkystės, informacinių technologijų ir kitų sričių ekspertų diskutavo sankcijų rusijai ir baltarusijai veiksmingumo užtikrinimo, pinigų plovimo prevencijos teisinio reguliavimo ir skaitmeninės transformacijos klausimais.

■ Taktinis bendradarbiavimas

2023 metais Centras koordinavo 37 taktinio bendradarbiavimo darbo grupės posėdžius pagal atskiras tematikas, kuriuose dalyvavo Centro dalininkų atstovai bei Lietuvos Respublikos prokuratūros, Lietuvos policijos, Lietuvos Respublikos muitinės, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT), Užsienio reikalų ministerijos,

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos bankų asociacijos, „FintechHub LT“ ir kitų įstaigų atstovai. Taktinio bendradarbiavimo darbo grupės posėdžiai vykdomi pagal atskiras temas: pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos, sukčiavimo prevencijos, tarptautinių sankcijų ir turto tyrimo.

Pažymėtina, kad nuo plataus masto rusijos invazijos į Ukrainą pradžios 2022 metais, tarptautinių sankcijų vengimo klausimai tapo ypač aktualūs Lietuvai, todėl Centre pradėjo veikti Taktinio bendradarbiavimo Tarptautinių sankcijų darbo grupė. 2023 metais Taktinio bendradarbiavimo Tarptautinių sankcijų darbo grupė aktyviai tęsė savo veiklą. Grupės dalyviai keitėsi praktiniais pavyzdžiais apie nustatytus sankcijų vengimo būdus ir tipologijas bei diskutavo apie tinkamą sankcijų įgyvendinimą po naujai patvirtintų sankcijų rusijai.

2023 metais Taktinio bendradarbiavimo Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos grupėje buvo diskutuojama dėl FNTT direktoriaus įsakymo „Dėl galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo, siekiant papildyti ir atnaujinti pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašą, remiantis naujausia informacija. Atsižvelgiant į tai, Taktinio bendradarbiavimo Pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos darbo grupės nariai pasiūlė atnaujinti ir papildyti pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašą naujais kriterijais.

Centro Taktinio bendradarbiavimo Sukčiavimo prevencijos darbo grupės susitikimų metu buvo dalijamasi informacija apie viešame ir privačiame sektoriuje vyraujančias ir dominuojančias sukčiavimo schemas ir tipologijas, tariamasi dėl galimų bendrų prevencijos priemonių sukčiavimo apimtims mažinti.

3.2. Švietimas / edukacija

■ Mokymai

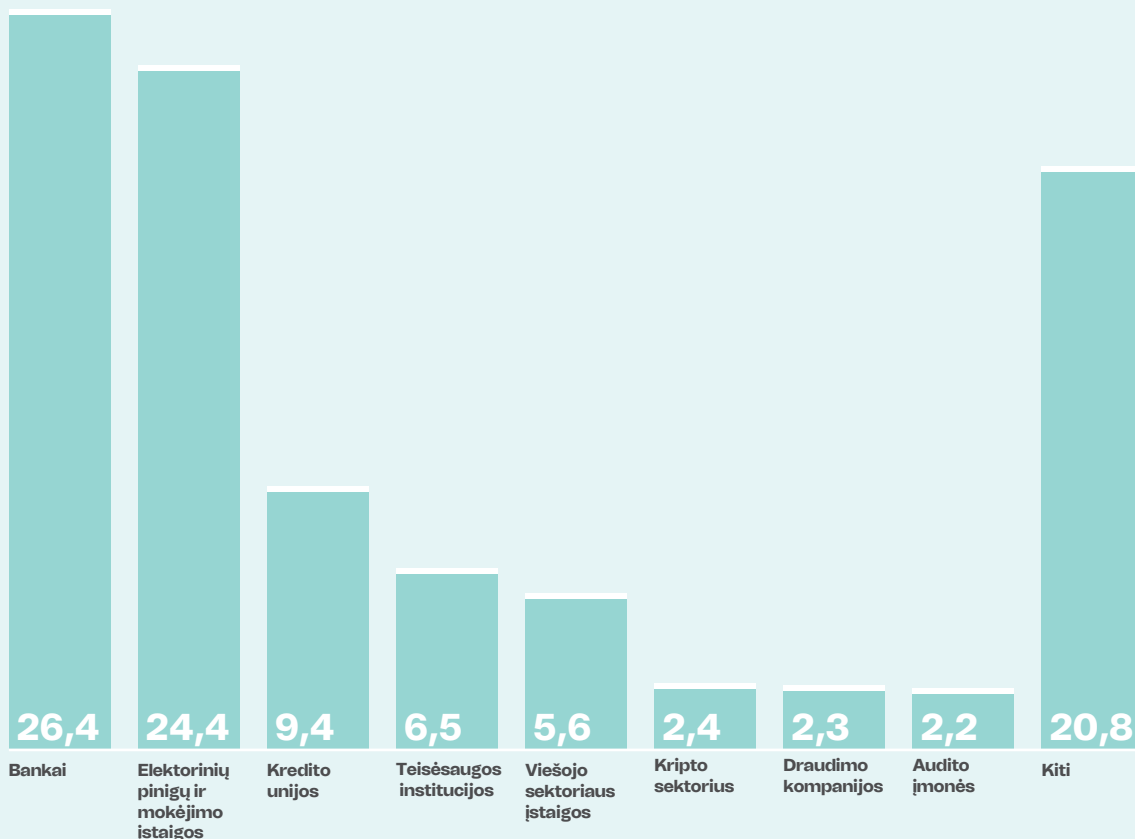
2023 metais Centras kartu su partneriais rengė mokymus šiomis temomis: sukčiavimo ir korupcijos prevencijos, tarptautinių sankcijų įgyvendinimo finansų rinkoje, krypto valiutų tyrimo, informacijos tvarkymo ir saugojimo tvarkos reikalavimų ir kitomis, finansų rinkos dalyviams aktualiomis, temomis.

Praėjusiais metais organizuojant mokymus vienas iš svarbiausių Centro tikslų buvo pasitelkiant skirtingas patirtis turinčius viešojo ir privataus sektoriaus ekspertus atskleisti temų įvairiapusiškumą, taip pat sudaryti galimybes mokymų dalyviams užduoti jiems rūpimus klausimus, siekiant įgytas žinias panaudoti kasdienėje veikloje tobulinant ir efektyvinant PP/TF ir sankcijų apėjimo prevencijos procedūras.

Atsižvelgiant į mokymų dalyvių skaičių, tokia mokymų strategija dalyvių buvo įvertinta teigiamai: 7 nuotoliniuose mokymuose dalyvavo 9038 dalyviai, taigi vidutiniškai 1 mokymuose dalyvavo net 1291 dalyvis, tuo tarpu 2022 metais vienuose nuotoliniuose mokymuose vidutiniškai dalyvaudavo apie 860 dalyvių. Ženkliai išaugęs dalyvių skaičius mokymuose indikuoja, jog temos, jų turinys bei pasitelkti ekspertai atliepė rinkai rūpimą PP/TF prevencijos problematiką. Praėjusiais metais daugiausiai dalyvių dėmesio sulaukė mokymai „Korupcija, kaip predikatas pinigų plovimui“ – dalyvavo 1479 dalyviai, taip pat „Sukčiavimo prevencija“ – dalyvavo 1475 dalyviai.

Aktyviausiai nuotoliniuose mokymuose dalyvavo bankų sektoriaus ir Elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų (toliau – EPI) sektoriaus darbuotojai.

Nuotolinių mokymų dalyviai pagal sektorių, %



2023 metais iš viso nuotoliniuose mokymuose dalyvavo atstovai iš aštuoniolikos skirtingų sektorių. Lyginant su 2022 metų rezultatais, dalyvių pasiskirstymas pagal sektorius išliko beveik nepakitęs, matyti tik padidėjęs kredito unijų darbuotojų aktyvumas mokymuose.

Pastebėtina, kad tiek 2023 metais, tiek 2022 metais, vidutinis nuotolinių mokymų vertinimas išliko toks pats aukštas – 4,5 balo iš 5.

Centras, pasitelkdamas partnerius, taip pat rengė tikslines dirbtuves, kuriose dalyvavo finansų įstaigų specialistai, prižiūrintys ati-

tinkamą PP/TF prevencijos sritį. Dirbtuvės paprastai yra skirtos siauresnei temai, susijusiai su pinigų plovimo prevencijos specialistų kasdienėmis užduotimis ir jų sprendimu. Centras tokiu būdu siekė stiprinti skirtingas pinigų plovimo prevencijos grandis, formuoti vieningą standartą finansų įstaigose ir taip prisidėti prie efektyvesnės PP/TF prevencijos šalies mastu.

2023 metais buvo surengtos 3 tikslinės dirbtuvės, skirtos sankcijų apėjimo prevencijai, pranešimų apie įtartinas operacijas ar sandorius pateikimo tvarkai įtarus sukčiavimo atvejus, o taip pat blokų grandinės (kripto) stebėsenai ir tyrimams. Kiekvienose iš jų vidutiniškai dalyvavo apie 40 dalyvių, o vidutinis jų įvertinimas taip pat siekė 4,5 balo iš 5 galimų. Aukštas dirbtuvių įvertinimo rodiklis parodo, jog dirbtuvių formatas ekspertų yra vertinamas kaip tinkamas būdas papildomoms specifinėms žinioms įgyti.

Centras 2023 metais organizavo mokymus Jungtinės centrinės kredito unijos ir Lietuvos centrinės kredito unijos darbuotojams, kurių metu 196 mokymuose dalyvavusiems kredito unijų darbuotojams buvo pateikta aktuali informacija dėl PP/TF prevencijos reikalavimų įgyvendinimo kredito unijų sektoriuje, pasidalinta pasiūlymais dėl veiklos tobulinimo ir atsakyta į mokymo dalyvių klausimus.

Siekiant supažindinti azartinius lošimus ir loterijas organizuojančių bendrovių darbuotojus su galimais pinigų plovimo metodais azartinių lošimų ir loterijų sektoriuose, PP/TF riziką mažinančiomis priemonėmis ir rizikos vertinimo metodologija, Centras vykdė tikslinius mokymus, kuriuose dalyvavo 45 šio sektoriaus darbuotojai.

2023 metais Centras organizavo nuotolinius mokymus policijos specializuotų bei veiklos padalinių pareigūnams, kurie priima bei iria nusikaltimus, susijusius su sukčiavimais. Mokymuose bankų ir kitų įstaigų prevencijos padalinių ekspertai dalijosi informacija ir patirtimi apie sukčiavimo schemų specifiką. Mokymuose dalyvavo 350 policijos pareigūnų.

Centras, siekdamas atliepti finansinių nusikaltimų (pinigų plovimo ir teroristų finansavimo, sankcijų, sukčiavimo) prevencijos specialistų kompetencijų tobulinimo poreikį, organizavo dalininkų, partnerių ir finansų rinkos dalyvių apklausas dėl mokymų poreikio 2024 metams nustatymo. Remiantis apklausų rezultatais buvo parengtas Centro mokymo renginių 2024 metams plano projektas.

■ Specializuota pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos kompetencijų sertifikavimo programa

Specializuota pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos kompetencijų sertifikavimo programa (toliau – Sertifikavimo programa) startavo 2022 metų spalį. 2023 metais šią programą baigė 3 laidos. Iš viso nuo programos starto pamatines šios srities kompetencijas liudijantį sertifikatą įgijo 202 specialistai.

2023 metais šalia dviejų kontaktinio mokymo grupių, buvo suformuota pilotinė nuotolinio mokymo grupė, kurios dėka buvo sudarytos galimybės žinių pinigų plovimo prevencijos srityje siekti gyvenantiems ne tik Vilniuje, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Dalyvių grįžtamasis ryšys rodo, jog nuotolinio mokymo grupės suformavimas buvo reikalingas ir atliepė lūkesčius. Siekiant užtikrinti regionuose dirbančių finansų įstaigų darbuotojų poreikius įgyti kompetencijas pinigų plovimo prevencijos srityje, nuotolinė mokymo grupė bus organizuojama ir 2024 metais.

Atsižvelgiant į nuolatinius ir dinamiškus finansų rinkos pokyčius ir poreikius, Sertifikavimo programa nuolat tobulinama, peržiūrimas jos turinys ir temos. 2024 metų pavasario sesijos Sertifikavimo programa bus papildyta naujomis temomis – Sukčiavimo rizikos valdymas ir Korupcijos ir pinigų plovimo santykis, kurias mokymo dalyviams pristatys kompetentingi šių sričių ekspertai-praktikai. Sertifikavimo programos pagrindinis privalumas yra tai, kad mokymo dalyviai turi unikalią galimybę gauti naujausią ir aktualiausią informaciją iš pinigų plovimo prevencijos srityje dirbančių ekspertų-praktikų.

■ Visuomenės švietimas

Pasitelkiant geriausias finansinių nusikaltimų prevencijos praktikas 2023 metais Centras aktyviai prisidėjo prie finansiškai saugesnės visuomenės kūrimo, aktyviai informavo ir švietė visuomenę apie vyraujančias finansinių nusikaltimų tendencijas.

2023 metais Centro atstovas dalyvavo smulkiam ir vidutiniam verslui skirtose dirbtuvėse Nacionalinei finansinio raštingumo dienai paminėti ir informavo smulkiojo ir vidutinio verslo atstovus apie sukčiavimo prevencijos svarbą versle. Centras 2023 metais taip pat vedė mokymus sukčiavimo preven-

oijos tema mokiniams mokyklose ir senjorams Trečiojo amžiaus universitete.

2023 metais Centras atliko 2 visuomenės nuomonės apklausas sukčiavimo prevencijos srityje.

Rudenį pirmą kartą atlikta apklausa siekta išsiaiškinti, kaip gyventojai reaguoja į finansinio sukčiavimo atvejus. Apklaustos rezultatai atskleidė, jog didžioji dalis respondentų atpažįsta pagrindinius finansinių sukčių požymius.

Pagal ką identifikuojate, kad gauta žinutė ar skambutis – sukčių darbas?



**Numeris
nelietuviškas**

77%



**Netipinis
interneto adresas**

71%



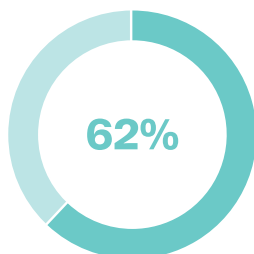
**Skubinama
pateikti duomenis**

63%

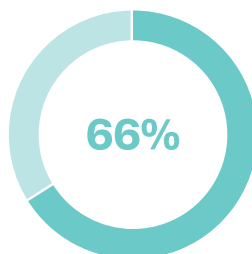
Reprezentatyvi apklausa Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro užsakymu atlikta 2023 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn.

Taip pat gyventojai girdi pagrindinį raginimą – sulaukus įtartinų žinučių, el. laiškų susilaikyti nuo tolesnių veiksmų.

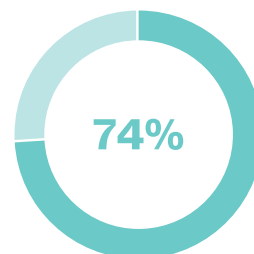
Kokių veiksmų imatės sulaukę įtartinų žinučių ar skambučių?



**Užblokuoju
numerį**



**Ištrinu
žinutę/skambutį**



**Ignoruoju
žinutę/skambutį**

Reprezentatyvi apklausa Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro užsakymu atlikta 2023 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn.

Be kita, apklausa parodė, jog gyventojai tampa pilietiškesni – susidūrę su potencialiais sukčiais, kreipiasi į galinčias padėti apsisaugoti institucijas (12 proc.), dalijasi informacija socialiniuose tinkluose ar praneša organizacijoms, kurių vardu apsimetinėja sukčiai (10 proc.).

Prieškalėdiniu laikotarpiu jau trečius metus iš eilės atlikta apklausa parodė, kad prieš-

šventinis laikotarpis yra sukčių darbymetis. Sukčių suaktyvėjimą prieš šventiniu laikotarpiu pastebėjo 49 proc. respondentų – t. y. 10 procentinių punktų daugiau nei 2022 metais.

Pagrindinis respondentų įvardytas sukčiavimo būdas išlieka tas pats – apgaulingi pranešimai apie laimėjimus loterijoje, taip pat – gauti ypatingi, tik jiems skirti pasiūlymai.

Dažniausi sukčiavimo būdai



Remiantis apklausų rezultatais buvo inicijuotos 2 informacinės kampanijos, kurios socialinėje medijoje pasiekė beveik 60 tūkst. gyventojų auditoriją, o taip pat sulaukė nacionalinės ir regioninės žiniasklaidos dėmesio – fiksuota 21 publikacija.

Siekdamas sukčiavimo atvejų prevencijos Centras taip pat išplatino patarimus, kaip saugotis elektroninių sukčių didžiųjų išpardavimų – Juodojo penktadienio ir Kibernetinio pirmadienio – laikotarpiu. Informacija pasidalino didžiosios žiniasklaidos priemonės – naujienų portalai LRT, Delfi, LRT radijas bei LRT televizija.

2023 metais Centras švietė visuomenę finansinių sankcijų įgyvendinimo tema. Centro ekspertų parengtas testas apie Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų tarptautinių sankcijų įgyvendinimą Lietuvoje paskelbtas naujienų portale 15 min.lt skiltyje „Ar žinai?“. Per 3 savaites jį sprendė 1,6 tūkst. portalo skaitytojų. Atsakymų rezultatai rodo, jog gyventojams lengviausiai įveikiami klausimai buvo apie tai, kas yra tarptautinės sankcijos, kam jos gali būti taikomos bei kokios galimos jų nesilaikymo pasekmės. Dažniausiai gyventojai klydo nurodydami, kurių tarptautinių institucijų paskelbtų sankcijų

privaloma laikytis Lietuvoje, kuriai valstybei taikomos plačiausios Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų sankcijos.

3.3. Inovacijos ir Technologijos

Siekiant užtikrinti, kad nusikalstamų veikų, susijusių su PP/TF, užkardymas būtų veiksmingas ir laiku vykdomas, būtina stiprinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija ne tik tarp viešojo ir privataus sektorių, tačiau ir tarp finansų rinkos dalyvių. 2023 metais Centras telkė viešojo ir privataus sektoriaus ekspertus Technologijų plėtros darbo grupėje, siekiant aptarti apsikeitimo informacija tarp finansų įstaigų reguliavimą Estijoje bei Latvijoje bei skirtumus nuo siūlomo reguliavimo Lietuvoje, jeigu būtų priimtas šią galimybę įteisinantis Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimas.

Stiprindamas bendradarbiavimą tarp viešojo ir privataus sektoriaus inovacijų ir technologijų srityje užtikrinant pinigų plovimo prevenciją, 2023 metais Centras dalyvavo „FintechHub LT“ kartu „HAWK.AI“ rengtoje panelinėje diskusijoje „AI tool adoption –

how to win the hearts of regulators, auditors, and your internal tech teams". Centro atstovas akcentavo visų finansų rinkos dalyvių bendradarbiavimo svarbą pritaikant dirbtinio intelekto sprendimus pinigų plovimo prevencijos užtikrinimui. Norint pasiekti veiksmingo dirbtinio intelekto pritaikymo šioje srityje, būtina sutelkti visas pastangas į tris pagrindines plėtros sritis. Visų pirma, būtina stiprinti žinias apie dirbtinio intelekto ir pinigų plovimo prevencijos tarpusavio sąveiką bei gilinti patirtį ir kompetencijas šioje srityje. Antra, pinigų plovimo prevencijos reguliavimas turi neatsilikti nuo technologijų raidos, kad būtų užtikrintas aiškus ir vienodas požiūris į saugų dirbtinio intelekto panaudojimą užtikrinant pinigų plovimo prevenciją. Trečia – finansų rinka turi stebėti savo pažangą šioje srityje, vertinti ir tobulinti taikomus įrankius bei procedūras ir taip kaupti ir dalintis gerąją praktika.

3.4. Analitika ir Pažanga

2023 metais Centras atliko III ketvirčio sukčiavimo atvejų analizę, remiantis finansų įstaigų kas ketvirtį pateikiamais duomenimis. Statistiniai duomenys atskleidė, jog finansiniai sukčiai iš Lietuvos gyventojų ir įmonių trečiąjį šių metų ketvirtį kėsinosi išvilioti 5,1 mln. eurų, t.y. 21 proc. daugiau nei praėjusį ketvirtį. Liepos – rugsėjo mėnesiais sukčių padaryti realūs nuostoliai, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais, mažėjo 4 proc. ir siekė 2,3 mln. eurų, o vidutinė išviliota suma išliko artima šių metų antrojo ketvirčio rodikliams ir siekė 871 eurą. Trečiąjį metų ketvirtį finansų įstaigose sustabdytų ir sėkmingai iš sukčių atgautų lėšų suma siekė 2,8 mln. eurų.

Analizuojamu laikotarpiu, sukčių aktyviausiai naudojamas būdas išliko „fišingas“ (phishing – angl.), kuomet išvilioti asmens duomenis ir pavogti pinigus iš sąskaitos bandoma siunčiant gyventojams suklaidotus elektroninius laiškus ar trumpąsias (SMS) žinutes. Trečiąjį ketvirtį šis sukčių taikomas metodas sudarė 56 proc. visų sukčiavimo atvejų, o finansų įstaigos fiksavo 1,5 tūkst. incidentų. Šio tipo sukčiavimo mastai taip pat išlieka aukšti, tačiau stabilūs: praėjusiais metais liepos – rugsėjo mėnesiais finansų įstaigos fiksavo 1,2 tūkst. „fišingo“ atvejų, šių metų antrąjį ketvirtį – 1,6 tūkst.

Lyginant su praėjusiais metais, šių metų antrą ketvirtį dvigubai suintensyvėjęs investicinis sukčiavimas (atitinkamai 204 ir 440 atvejų), analizuojamu liepos – rugsėjo laikotarpiu dar šiek tiek ūgtelėjo – iki 488 atvejų per ketvirtį.

Šios analizės rezultatus papildo ir 2023 metų IV ketvirtį atliktas reprezentatyvus visuomenės nuomonės tyrimas, kuriuo jau trečius metus iš eilės siekiama išsiaiškinti, kaip keičiasi sukčiavimo tendencijos prieškalėdiniu laikotarpiu. Jis atskleidė, jog pagrindiniu sukčiavimo būdu, su kuriuo teko susidurti 2023 metais ir kuris pasikartoja ne vienerius metus, 39 proc. respondentų įvardijo apgaulingus pranešimus apie laimėjimus loterijoje, taip pat – gautus ypatingus, tik jiems skirtus pasiūlymus. Pernai šis rodiklis buvo panašus ir siekė 41 proc.

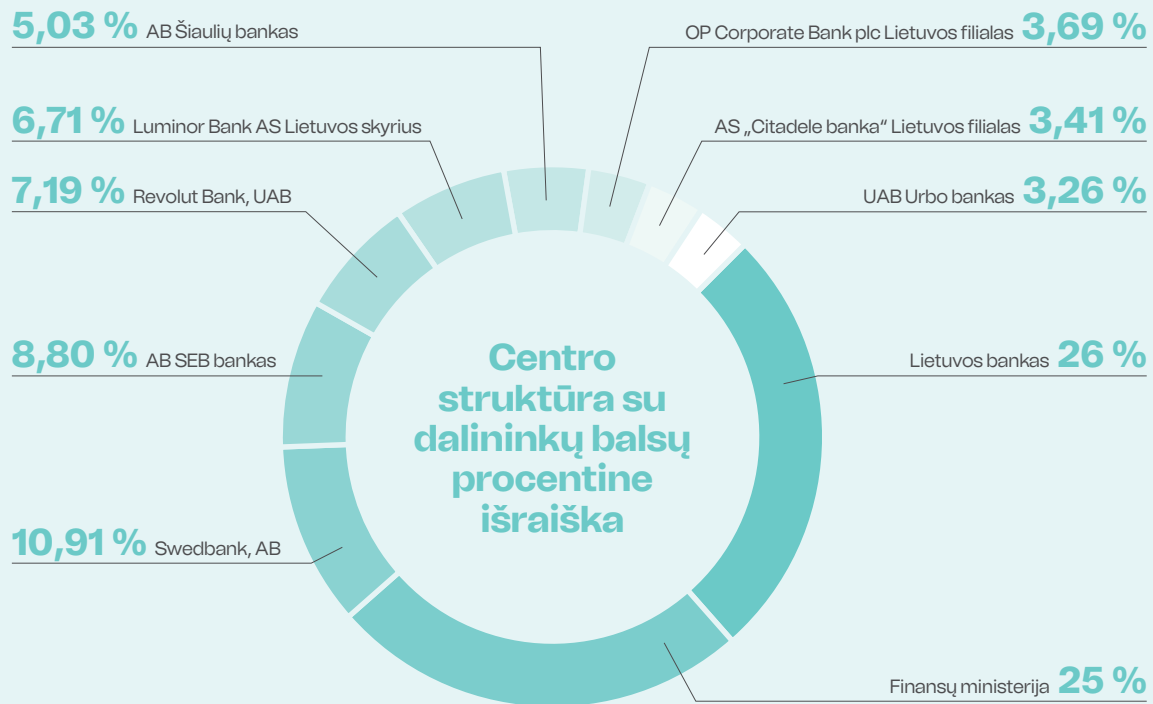
2023 metais kas ketvirtas respondentas susidūrė su bandymais išvilioti asmens duomenis, prašant juos patikslinti netikrose anketose, paspaudus neaiškias nuorodas ar užpildant įtartinus dokumentus. Per dvejus metus, susidūrusių su tokiais atvejais, padaugėjo 10 procentinių punktų.

Respondentus 2023 metais sukčiai taip pat bandė apgauti kviečiant reaguoti į apgaulingas problemas su asmeninėmis paskyromis, pavyzdžiui, prašant pateikti prisijungimo duomenis, kad būtų atblokuota paskyra. Jei 2023 metais tokių atvejų buvo ketvirtadalis, tai metais anksčiau – 18 proc., 2021 m. – vos 12 proc.

Beveik kas ketvirtas apklaustas gyventojas teigia 2023 metais susidūręs ir su kvietimais investuoti į labai didelę grąžą garantuojančias investicijas. Sukčiai patiklius žmonės bandė apgauti skambučiais per „Viber“, „WhatsApp“ ir kitas pokalbių programėles. Nurodoma, kad tai – aukščiausias rodiklis per trejus metus (kiek atliekama ši apklausa). Ši tendencija sutampa su finansų įstaigų pateiktais duomenimis, indikuojančiais investicinio sukčiavimo atvejų šuolį.

4. Centro valdymas ir struktūra

4.1. Dalininkų struktūra 2023 m.



4.2. Darbo grupės

Centre veikia keturios pagrindinės darbo grupės, kurioms vadovauja deleguoti Centro darbuotojai. Pažymėtina, kad į grupių veiklą yra aktyviai įsitraukę privačiojo bei viešojo sektorių atstovai.

■ Taktinio bendradarbiavimo grupė atsakinga už:

- bendradarbiavimą ir dalijimąsi aktuali informacija tarp viešojo ir privačiojo sektorių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos, sukčiavimo prevencijos, sankcijų įgyvendinimo bei kitų finansinių nusikaltimų prevencijos srityje.

■ Teisėkūros iniciatyvų ir metodikos grupė atsakinga už:

- apibendrinimų, gairių, siūlyimų, rekomendacijų, informacinių pranešimų ir kitų dokumentų rengimą;
- teisėkūros iniciatyvų, tobulinant PP/TF prevencijos sistemą, rengimą ir koordinavimą.

■ Akreditavimo, mokymų ir renginių grupė atsakinga už:

- specialistų, atsakingų už PP/TF prevencijos funkcijos įgyvendinimą, švietimą, sertifikavimo ir mokymo programų parengimą;
- mokymo renginių organizavimą;
- užsienio renginių stebėseną ir Lietuvos atstovavimo renginiuose užtikrinimą.

■ Technologijų plėtros grupė atsakinga už:

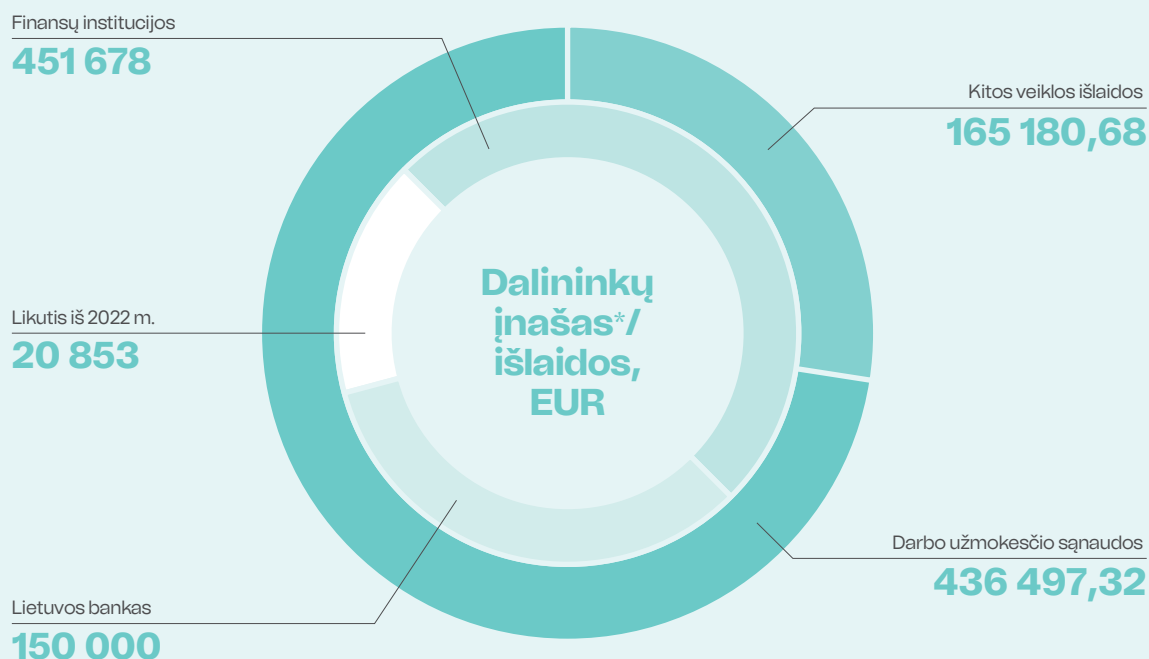
- IT priemonių kūrimą;
- naujų pažangių IT priemonių identifikavimą ir esamų IT priemonių pritaikymą;
- duomenų analitiką.

5. Centro finansavimo modelis

Centro steigėjai – privačiojo sektoriaus atstovai ir Lietuvos bankas įsipareigoja kasmet mokėti metinį įnašą (mokestį) planuojamoms

Centro veiklos išlaidoms padengti: Lietuvos bankas moka 25 proc. išlaidų, privatusis sektorius – 75 proc. išlaidų.

5.1. 2023 m. Centro biudžeto ir išlaidų ataskaita



*Viso 2023 m. įnešta 601 678 EUR

5.2. Dalininkų įnašai 2021–2023 m., tūkst. Eur

Dalininkas	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Lietuvos bankas	142,5	50,2	150,0
Swedbank, AB	94,7	39,7	100,5
AB SEB bankas	84,2	29,4	81,0
Revolut Bank, UAB	25,1	10,9	66,2
Luminor Bank AS Lietuvos skyrius	67,7	21,8	61,8
AB Šiaulių bankas	41,5	16,5	46,3
Company OP Corporate Bank plc Lietuvos filialas	29,0	11,4	33,9
Akciju sabiedriba „Citadele banka“ Lietuvos filialas	28,3	10,7	31,4
Urbo bankas, UAB	27,0	10,1	30,0
Lietuvos Respublikos finansų ministerija	30,0	0	0
Viso	570,0	200,7	601,6

6. Žvilgsnis į ateitį

Siekiant nuosekliai vykdyti 2023 m. pradėtus darbus bei atsižvelgiant į Centro nustatytus strateginius tikslus, pagrindiniai 2024 m. Centro veiklos prioritetai yra:

1. Efektyvus ir pasitikėjimu grįsto dalijimosi informacija (darbo grupėse, edukaciniuose renginiuose, rengiant rekomendacinio pobūdžio dokumentus) tarp viešojo ir privataus sektoriaus užtikrinimas, įgyvendinant Centro veiklos uždavinius;
2. Didėjantis įsitraukimas į Lietuvai svarbias tarptautinio bendradarbiavimo iniciatyvas pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos, sukčiavimo prevencijos ir tarptautinių sankcijų įgyvendinimo srityse;
3. Nuoseklus pinigų plovimo prevencijos bendruomenės specialistų kompetencijų stiprinimas, organizuojant profesionalius ir finansų rinkos poreikius atliepiančius mokymus ir kitus šviečiamuosius renginius, įskaitant ir Sertifikavimo programą;
4. Centro žinomumo ir ekspertinio indėlio didinimas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos, sankcijų įgyvendinimo bei sukčiavimo prevencijos srityje dirbančių profesionalų bendruomenėje nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu;
5. Centro strategijos 2025-2027 metams parengimas.

